

Sesida dals

16 d'avrigl 2019

Communità ils

18 d'avrigl 2019

Protocol nr.

258

Dumonda Locher Benguerel

concernent la realisaziun da l'agenda d'integraziun 2019 en il chantun Grischun

Resposta da la regenza

Tar la dumonda 1: Per realisar l'agenda d'integraziun svizra (AIS), che chaschuna ina pauschala d'integraziun trais giadas pli auta, sto il concept chantunal vegnir inoltrà a la confederaziun fin la fin d'avrigl 2019. Sche la confederaziun accepta il concept chantunal per la realisaziun da l'agenda d'integraziun, duai vegnir concludida la fin da settember 2019 ina cunvegna supplementara tranter la confederaziun ed il chantun Grischun. Sche la cunvegna supplementara na po betg vegnir concludida, resta valaivla la cunvegna da program tar il program chantunal d'integraziun 2018–2021 (PCI 2) dals 17 da november 2017 per l'utilisaziun e per l'autozza da la pauschala d'integraziun (6000 francs per fugitiv renconuschì [fug] e per persuna admissa provisoricamain [AP]).

Tar la dumonda 2: Cumplettond il PCI 2 vegn il concept per la realisaziun da la AIS a mussar, co che las tschintg finamiras d'effect da la AIS duain vegnir cuntanschidas. Damai che er la pauschala d'integraziun pli auta po vegnir applitgada exclusivamain per l'intent previs per mesiras d'integraziun en il sector infurmaziun, lingua, furmaziun, martgà da lavur e convivenza, sto vegnir implementà per tuts fug/AP in process d'integraziun regular per la gruppa en mira respectiva. En il concept stoi vegnir explitgà, co ch'il process d'integraziun vegn realisà e dirigì concretamain e co ch'in management da cas permanent vegn garantì tras l'entira emprima integraziun, dirigì organisatoricamain e documentà. Plinavant stoi vegnir declarà, co ch'i vegnan fatgas retschertgas e scleriments (basa da la furmaziun, stimaziun individuala da las resursas e.u.v.) (p.ex. cussegliaziun professiunala, assessments e.u.v.). Ultra da quai stoi vegnir mussà, tge purschidas da furmaziun specificas ch'i dovra en vista a la "abilitad da scolaziun" e co che quellas ston vegnir tratgas a niz sin plaun individual per pussibilitar resp. per garantir la midada en la furmaziun fundamentala professiunala (purschidas da furmaziun specificas per personas da 16 fin 25 onns, stgaffir access a purschidas da las structures regularas sco "purschidas transitoricas" e.u.v.). Il concept descriva er, co che la "abilitad per il martgà da lavur" po vegnir promovida, q.v.d. co ch'i pon vegnir stgaffids access uschè facilis sco pussaivel al martgà da lavur, resguardond las premissas individualas, ma er las pretensiuns dal martgà da lavur en vista ad in'activitad da gudogn duraivla (jobcoaching, regulaziuns per praticums, model da paja parziala e.u.v.) e co che l'integraziun sociala po vegnir sustegnida e promovida en moda pli efficazia (p.ex. programs da mentorat e da voluntariat, integraziun d'uniuns e.u.v.).

Tar la dumonda 3: Durant ils curs da lingua dals geniturs vegnan ils uffants da la vegliadetgna prescolara tgirads gia oz en ina gruppa da gieu, nua ch'els vegnan promovids tenor lur vegliadetgna. Uffants da 3 fin 5 onns vegnan promovids supplementarmain e specificamain en la lingua. Il chantun Grischun enconuscha gia dapi l'onn 2010 – en il rom da la promoziun da l'integraziun da fug/AP – in management da cas permanent tras il post spezialisà per l'integraziun. Quel registrescha er tut ils uffants. La AIS vegn pia ad avair la finamira da garantir la cuntinuitad da la promoziun d'uffants pitschens ed en spezial da la promoziun linguistica dals uffants a partir da

3 onns. Sin fundament d'ina retschertga dal stadi linguistic vegnan ils uffants da la vegliadetgna prescolara attribuids a purschidas existentas da la tgira d'uffants ordaifer la famiglia e da la promoziun linguistica tempriva. En quest connex duai vegnir tematisada ed approfondada er la furmaziun da geniturs en il rom da la promoziun linguistica tempriva per integrar ils geniturs en moda duraivla en la promoziun da lur uffants. Cun l'entrada en la scola populara è il purtader da scola responsabel per la promoziun da la lingua che vegn discurrida al lieu da domicil. En il sector da la scola populara (incl. scolina) datti differentas mesiras che gidan a promover l'acquisiziun da la lingua tar uffants da lingua estra. D'ina vart prevesa il Plan d'instrucziun 21 GR da promover consequentamain la lingua da scola gia en scolina. Da l'autra vart han ils uffants da lingua estra la pussaivladad da frequentar l'instrucziun da promoziun (directivas da l'uffizi). Questas duas mesiras garanteschon ch'ils uffants da lingua estra san suffizientamain la lingua discurrida al lieu da domicil il mument ch'els cumenzan il temp da scola obligatoric resp. ch'els entran en scola primara, almain per pudair suandar l'instrucziun. Ils purtaders da scola èn ultra da quai obligads tenor l'art. 39 da la lescha da scola, da metter a disposiziun purschidas supplementaras per las scolaras ed ils scolars da lingua estra.

Tar la dumonda 4: Las experientschas ch'èn vegnidas fatgas dapi l'onn 2015 cun la purschida da furmaziun 15+ per requirentas e requirents d'asil minorens betg accumulads (RMBA), che n'eran betg pli obligads d'ir a scola il mument ch'els èn immigrads en Svizra, e cun las persunas giuvnas creschidas da la scola S. Catarina a Cazas han mussà, che – cun ina purschida da furmaziun d'in onn e mez, che metta il focus sin l'acquisiziun da la lingua, sin matematica e sin cumpetenzas socialas – var 60 % dals giuvenils e da las persunas giuvnas creschidas han reussì da far il pass en las purschidas transitoricas integrativas regularas resp. en la furmaziun fundametal professiunala. Q.v.d. ch'ins sto trair a niz questas enconuschientschas e cuntinuar cun la buna collavuraziun da fin ussa cun las instituziuns da la furmaziun professiunala.

Tar la dumonda 5: L'examinaziun da las finamiras d'effect da la AIS vegn fatga mintga onn en il rom dal rapport ordinari davart la realisaziun dal PCI mintgamai per ils 30 d'avrigl da l'onn suandant e duai dar scleriment davart il grad d'acmplien-tscha da las finamiras d'effect e da prestaziun fixadas. I duain vegnir cumprovads indicaturs essenzials sco il dumber da novs cas AP/fug, il dumber da AP/fug en purschidas da promoziun linguistica ed indicaziuns statisticas davart il stadi linguistic en relaziun cun la durada da la dimora, il dumber d'uffants ch'èn sa participads a mesiras da la promoziun tempriva avant l'entrada en la scola obligatoria, la retschertga dal stadi linguistic il mument da l'entrada en scolina, la quota d'activitad da gudogn (dumber d'engaschaments fixs) sco er il dumber da AP/fug en purschidas da la furmaziun postobligatoria (purschidas transitoricas, emprendissadis).

En num da la Regenza

Il president:

Il chancelier:

Dr. Jon Domenic Parolini

Daniel Spadin